

Polota Galasiya sos dla yu ilimale hamili Galasiya Galasiya buka ya: dulu koko

Galasiya sos iye ka:yapa Polota Taiya dle oko hamsela:mama kotiyamaiyo. Amasiyama ma Polo ko tle Yu so opa opitapo edla pumulaiyo. Polo ko tle pumulale Yu so opa iwolotapo yia:ta imale dulu dla Poloye ikadepe po-Taiya dle oplami demdiyo. Epame asiyama yia:ta imama opa watle epo atlemdiyo, “Wua: pasakalo halowe solotamelepiye, wua: Mosesta aiyalma hatitimale dolumha:ha:mama kapala kotimha:ha:lepe,” demdiyo.

Epele dla Polotapo koko iye alotle dalepame alimama yu ilimale iye Galasiya mo dulu dla sos hapuloma dla halopiyo. Yu ilimale dulu hema Polota ya:skamu ya:ye Taiya dle oplami ikadepe dle kokoye ilimaiyo. Epame ma Galasiya so watle yu itiyamale hamimama epo atlaiyo, “Wua: opa opita puame wua: dla ma amko koko imalati edla ikadepe demiyo. Adipalati, oplamitapo isikimi Yu so aiyalma dolumale tle pasakalo hallowe pohalowa. Amasiyama isikimi hatlo Yesu Keliso dla mikadepe dle koko tle oplamitapo pasakalo hallowe halepe,” diyo.

¹⁻² Na: Taiya dle oplami hale Polopo. Na:tapo Galasiya mo pato dulu dla sos popa:mta dla yu ilimale iye hamima. Isikimi opatapo na: sepame

Taiya dle okoye pohamina. Amasiyama Yesu Keliso mate epame ya:ye powale tle ta:duwa God mate na:ye sepame Taiya dle okoye hamiwapo. Epame namkadulo na: mate ha:ha: mikadepe dle so mate dita yu ilimale iye wua: watle hamima.

³ Epedeme A God mate epame Lod Yesu Keliso mate yia:ta bokotiyapo malamale mate sadle mateta wua: dulu dla ellepe. ⁴ A Godta solotamale koko e dolumama Kelisota di batalimale yilo ya: pasakaloye polowe dla himiwapo, dita ta:lamo batalimale dulu dla ha:ha:lali elepo alikili dla woyamolowedeme. ⁵ Epapedeme ka:dena, God hi di dla ta:demama ya: dla siyele hamilowe kokotapo kokó elepo ellowe tlo ellepe. Eye ikadepepo.

Ka:dle yu hale hawa ikadepe

⁶ Godtapo dia:ye Kelisota bokotiyapo malamale tle sisilapame ma ya: akimlala duwapo. Amasiyama epapele tlope ma wua:ta ka:dle yu ka:yapa daluwa e hapele memelepame ma api hale dla tlowedeme apalati dalepame yelemama na: pomikadepedesema. ⁷ Epele dulu dla wua:ta api hale dolumta eye poka:dle yu ikadepe. Amasiyama opa opitapo wua:ye yiyilamale koko dla elemtlowedeme Keliso kokoye meyelo pe depo imama apopo. ⁸ Amasiyama ditapo ka:dle yuye wua: watle ma-atlamuwapo. Epele dulu dla oplami antapo ka:dle yuye ma-ilahame meyelo pe depo imsula:lepiye, ka:dena, ya:ta Dlapa mo dla tulluweye. Epame na: mate epo Pepele di tle malale banakaka oplami mate ka:dle yu iye ilahame ma meyelo pe depo imsiyamelepiye, ka:dena, di mape Dlapa mo dla tutula:loweye.

⁹ Na: na:ta ka:yapa atlaleye mamisika: atlema. Wua:ye ka:dle yuye dalepame ma-hamuwapo. Epeleye ma oplami haleta ka:dle yu eye ilahame ma meyelo depa imsula:lepiye, ka:dena, oplami eta Dlapa mo dla tulluweye.

¹⁰ Epapedeme na:ta imale koko hamsela: iye isikimi opa dla siyele hamilowedeme po-amsela:sema. Amasiyama na: isikimi Godta ka:dena dle koko mate ala:lowedeme amma. Epapele dulu dla na: isikimi opata ka:dena dle koko mate ala:lowedeme apelepiye, eta na:ye po-Keliso ya: oko oplami dlepe.

Polota Keliso tle imale halä

¹¹ Mikadepe dle so namkadulo, wua: koko iye woloma malamaiya. Adipalati, na:ta imale hamsela: iye opata imale kokoye pohamsela:sema.

¹² Na:ta imale hamsela: iye oplami haleta na: watle pohamina, epame oplami haleta na:ye po-imana. Amasiyama koko iye Yesu Keliso meyelo na: dla botomastauwapo.

¹³ Epedeme wua: mo-wua:malamana, na:ta Yu sota imale koko dulu dla haluwa pasakaloye. Na:tapo God ya: sos opaye elle himpo halemama wotiyalle hapimduwapo. Adipalati, na: solotamduwa, sos iye yumuluwedeme. ¹⁴ Epo Yu sota imale kokoye na:ta sikemte kikitilata hampo dolumtamama na: nasamaduloye na:ta matla:mtauwapo. Epammama na:tapo di toto koko dolumolowe tlo solotamama sikemte itiyamale himmduwapo.

¹⁵⁻¹⁶ Amasiyama na:ye na: waita ala pohamalalo hallati Godtapo na:ye ma-sauwapo, na:tapo ya: oko hamsela:lepo depame. Epammama ya:tapo

bokotiyapo malamale tle na:ye ma-sepame Yamiye na: watle nati-iwapo, na:tapo ka:dle yu Keliso kokoye po-Yu so watle hamtelepo depame. Godta na:ta po-Yu so watle ka:dle yu hamtelepo depame sisilamalati na: gadle yu halowe yilo oplami hale dla tame powoyamana. ¹⁷ Epame Yelusalem dla hetame ka:yapa ha:ha:le Taiya dle so watle gadle yu yilo yia: hala dla potana. Amasiyama Godta na: sisilamala dalepame isikimi Alabiya mo dla tauwapo. Edla halepo depame ma Damasko dla ilampuwapo.

¹⁸ Epame sokomoko dapahatlope Damasko dla halepame ma Yelusalem dla Pita natila hetauwa. Epame Pita mate halemama alila 15 pololuwa. ¹⁹ Na:ta Yelusalem dla haluwa oloma edla na: Taiya dle so opa opi potlamana. Amasiyama hatlo Lod ya: ei Yeims tlo natiwa. ²⁰ Epedeme na: God mila:pi tle ikadepe kokoye wua: dla il-ima. ²¹ Epo alotle na: Siliya mo mate Kilikiya mo mate dla sela:uwa. ²² Epapedeme Yudiya mo dla Keliso ya: sos hapuloma dulu dla mikadepe dle soye na: mila:pi natiloweye poyia:malamana. ²³ Amasiyama yia: isikimi opata na: koko dla ipo atlamyelati tlo dalem-diyo, “Oplami Polo itapo ka:yapa Yesu Keliso koko imale alimama dia:ye wotiyalle hapimsela:mduwapo. Epapele tlope ya: ma medla mikadepe depame ya:ta ka:yapa aliwa imale kokoye ma ka:dle koko depame opa im-sela:po,” dem-diyo. ²⁴ Epalati opa iwolota na: koko dalepame God dla siyele pato ta:dem-diyo.

Taiya dle so opata Poloye sale koko

¹ Sokomoko 14 pololepame na: ma Banabas mate Yelusalem dla tamalemama Taitesye semtamaluwa. ² Adipalati, Godta na:ye edla telepo depame imuwa. Epalati na:ta edla tame na:ta po-Yu so watle ka:dle yu imsela: kokoye sos dokopala so mate esemuwa. Ame adipalati, na: posolotamana, yia:tapo na: oko dla pomikadepe dlalo wekemama na: okoye batalipo hamastlala depame. ³ Epele dulu dla na: mate sela:uwa oplami Taitesye Guliki oplamipo. Epapele tlope dokopala sotapo Yu so yia: toto koko dolumama ya:ye kapala kestlepo depame poha:ha:mana. ⁴ Amasiyama dita esemale dulu dla opa opita solotamuwa, Taitesye kapala kestlepo depame. Epapele tlope opa iwoloye ikadepe Kelisoye pomikadepe dlalo sopo. Amasiyama yia: isikimi hemele dita Keliso dulu dla ha:ha:mama ma Yu so yia: aiyalma koko podolumalalo ha:ha:ye e natila matiwa. Adipalati, yia: solotamuwapo, yia: aiyalma koko imaletapo dia: dla upiyele hamilowedeme. ⁵ Amasiyama di yia: yu dla mikadepe depame potuluna. Adipalati, di solotamuwa, ikadepe ka:dle yuta wua: dulu dla halemama wua: gadlepo depame.

⁶ Epedeme na: yu dalempopa:uwa sos dokopala sotapo na: yu dalepame ka:dena depo yu hale po-atlana. (Amasiyama sos dokopala so dla mikadepe dle sota patoto so demdiye yia: adipapele sota:? Na: pona:malamana. Amasiyama na: edla pase koko desema. Adipalati, God mila:pi tle oplami haleta ya:mkale potla:mtame halasema.) ⁷ Amasiyama sos dokopala so yia: natiwapo, Godta Pita watle Yu so dla ka:dle yu atlamsela:lowe dla

itiamale hamiwa epapele itiyamaleye na: dla hamiwapo, na:tapo ma po-Yu so dla ka:dle yu atlamsela:lepo depame. ⁸ Epalati Godtapo Yu so yilo Pita tle oko pato hauwaye epammama ya: ma po-Yu so yilo na: tle oko pato hauwapo.

⁹ Epedeme dokopala so Yeims mate epo Pita mate epo Yon matetapo Godta na: watle oko hamili i malanatipame dia: mate oko hatlo halalo so depame na: mate Banabas mate dla do halomuwa. Epame Yeims wolotapo solotamuwa, ditapo po-Yu so dla ka:dle yu hamsiyamelepo depame. Epalati asiyama yia:tapo Yu so dla ka:dle yuye hamsiyamolowamo, duwa. ¹⁰ Epame koko hatlo iye yia:ta di watle atluwa, ditapo alisisi pa:talo so mate atali so mate gagademsiyamelepo depame. Amasiyama koko iye na:ta halowedeme sikemte solotamale me-himhaluwapo.

Polota Pitata api hotlati Pita mate yu dele

¹¹⁻¹³ Pitata Antiyoka dla ka:yapa puame haluwa oloma edla ya:ye po-Yu so mikadepe dle so mate hatlope depame yimkata daya demsela:mduwapo. Amasiyama opa opita Yeims hala tle pumullati natipame wota:mama ma po-Yu so mikadepe dle so opa mate pohatlope demhalana. Adipalati, Yeims tle pumulale sota epo atlemduwapo, “Ka:dena, po-Yu sotapo mikadepe dle dulu dla tuluwedeme kapala kotimelepe,” demduwapo. Epalati Pitata opa iwoloye wota:mama ma po-Yu so mate pohatlope demhalana. Epalati Yu so mikadepe dle sotapo Pita natipame ya: koko dla dolumuwa. Epapalati Banabas mape yia: koko medla tuluwa. Epapele

koko tle Pitata ikadepe api hotlati na:ta ya:ye opa mila:pi tle sikemte atluwa.

¹⁴ Na: Pita wolotapo ka:dle yu ikadepeye podolumalalo ha:ha:lali natipame opa mila:pi tle Pita watle atlemama epo atluwa, “Wa: Yu oplami ikadepepo. Amasiyama wa: Yu oplamita koko halalo pe-epo halasema. Amasiyama wa: po-Yu sota koko halalo epo halema. Adipalati, wa:ta mikadepe duwa koko tle Yu so yia: aiyalma upiyele eye mo-meluwapo. Ame adipalati wa:tapo po-Yu soye aiyalma koko e dolumha:ha:lepo depame upiyele hamila yakoma:?” duwa.

¹⁵ Epapele tlope dia:ye po-Yu sota aiyalma pa:le dulu dla ha:ha:lalo so pe-epapena. Hao, dia:ye ikadepe Yu sopo. ¹⁶ Amasiyama dimalamana, oplamitapo Yu so aiyalma koko woloma dolumhalale tle Godta ya:ye ya: mila:pi tle po-ullu pa:le oplami dlowa. Hao. Isikimi Yesu Keliso dla mikadepe dle koko tle Godtapo dia:ye ya: mila:pi tle ullu pa:talo so demhalapo. Epapedeme di Yu so mape Keliso dla mikadepe duwapo, Godta dia:ye ya: mila:pi tle ullu pa:talo so dlepo depame. Koko iye ditapo di aiyalma koko woloma dolumha:ha:lali po-apena. Adipalati, oplamitapo Yu so aiyalma koko woloma dolumhalale koko tle Godtapo ya:ye ya: mila:pi tle po-ullu pa:le oplami dlowa.

¹⁷ Di Yu sotapo Keliso hala dla mo-pumuluwapo, Godtapo dia:ye ya: mila:pi tle ullu pa:talo so dlepo depame. Epame etle di malanatiwapo, di ma po-Yu so some bobtalimale so duwapo. Epapele tle Kelisota batalimale koko halowe dla ka:dena

demhalema? Hao. ¹⁸ Epapedeme na: poka:dena, aiyalma koko na:ta mo-meluwaye matle kotiyapame imsula:loweye. ¹⁹ Epapele koko tle na:tapo aiyalma koko dla mo-pouwapo, aiyalma kokotapo ma na:ye po-omhallalo wekelepo depame. Epame asiyama God dulu dla na:ye pasakalo halapo, Godtapo na:ye ma omhallepo depame. ²⁰ Epapele koko tle na:ta mikadepe duwatapo Yesuta dali yekelemhimili di dla pouwaye na: ma epapuwapo. Epapedeme wata na:ta pohalasema. Amasiyama Kelisotapo na: dulu dla halapo. Epapedeme na:tapo God Yami dla mikadepe dle tle watapo na: moto ikadepe i mate halema. Ya:tapo na:ye sikemte bokotiyapo malapame na: yilo ya: pasakaloye polowe dla himiwapo. ²¹ Na: Godta bokotiyapo malamale kokoye pokoko demama po-aposema. Adipalati, oplamitapo isikimi Yu so aiyalma dolumolowe koko tle God mila:pi tle ullu pa:po hallowe kokoye halepe dematiye, eta asiyama Kelisota powaleye koko pa:le hallemla.

3

Mikadepe dle koko mate epo aiyalma dolumolowe koko mate

¹ Galasiya so wua:ye yiyilamale sopo. Adipalati, Yesu Kelisota dali di dla powale kokoye wua: watle haliyamale dla ma-atlamuwapo. Epapele tlope ma anta wua:ye elemala natili dla elemtuluwa?

² Epapedeme wua: koko hatlo iye na: watle atlaiya, wua: apa api tle Hela:dle Sokoye hamuwa? Wua: aiyalma koko dolumolowe tle Hela:dle Soko hamuwa? Hao. Amasiyama wua:ta ka:dle yu dla mikadepe duwa koko tle wua:tapo Hela:dle

Sokoye hamuwapo. ³ Wua: yiyilamale sota? Wua: Sokota itiyamale tle wua:ta mikadepe dlowe kokoye mo-ka:pi kotiyamuwapo. Epapele tlope wua: matle mosukulu dla wua:ta itiyamale tle gudlowedeme apopa? Koko eye poka:dena. ⁴ Wua:ta mikadepe dle dulu dla wotiyalle hauwaye koko pa:le ellati apuwa? Hao, ya: dulu koko walena.

⁵ Godtapo wua: watle Hela:dle Soko hamipame matle ulugiyemale koko halomuwaye wua:ta aiyalma koko dolumha:ha:lali apuwa? Hao, peepapena. Amasiyama wua:tapo ka:dle yu dla mikadepe depo ha:ha:lali apuwapo. ⁶ Epedeme wua: A:iblaham kokoye malamaiya. Ya:tapo God dla mikadepe duwapo. Epalati Godta ya:ta mikadepe dle natipame ya:ye ullu pa:le oplami duwapo. ⁷ Wua: koko itle woloma malamaiya. Opa anawolotapo mikadepe dle mate ha:ha:ma:, yia:ye A:iblaham ya: mamadulo ikadepepo. ⁸ Epedeme God yu bukatapo po-Yu sota mikadepe dle tle pasakalo hallowe haloweye ka:yapa ma-atluwapo. Adipalati, Godtapo A:iblaham watle epo atluwapo, “A:iblaham, wa: tle ta:la so hapuloma dla siyele hampulupe,” duwapo. ⁹ Epapedeme Godtapo A:iblahamta mikadepe dle koko natipame ya: dla siyele hamiwaye, epammama opa anawolota God dla mikadepe dlepiye, Godtapo yia: dla siyele hamilipe.

¹⁰ Amasiyama opa anawolotapo aiyalma koko tlo dolumha:ha:mama aiyalma koko dla hitaha:ha:lepiye, yia:ye Godta kasilamale dulu dla ha:ha:po. Adipalati, God yu bukata epo atlapo, “Aiyalma koko dla hitaha:ha:lalo sotapo aiyalma dolumha:ha:mama aiyalma hatlo tlo hotlepiye,

yia: ma Godta kasilamale dulu dla ma-ha:ha:po,” depo. ¹¹ Epedeme aiyalma koko tlo woloma dolumhallalo oplami dla Godta ya:ye ka:dena pe-epapesema. Ame adipalati, God yu bukata epo atlapo,

“Godta ullu pa:talo so demhala sotapo mikadepe dle tle pasakalo hallowe hamha:ha:po.”

¹² Amasiyama aiyalma dolumolowe kokotapo mikadepe dle tama di dla pahalasema. Hao, aiyalma dolumolowe kokotapo moto mate koko halowe tama di dla halapo. Adipalati, God yu bukata epo atlapo, “Oplami antapo aiyalma dolumolowe koko dla salladepo sela:ma:, ya: pasakaloye aiyalmata omhalapo,” depo.

¹³ Epedeme aiyalma koko dolumolowetapo dia:ye Godta kasilamale dulu dla elementuwapo. Epalati Kelisotapo dia:ye Godta kasilamale dulu dla ha:ha:lati elepo alikili dla woyamuwapo. Epame asiyama ya:tapo dia: yilo Godta kasilamale dulu dla tuwapo. Adipalati, God yu bukata epo atlapo, “Oplami antapo dali di dla powame ellepiye, ya:tapo Godta kasilamale dulu dla elapo,” depo.

¹⁴ Epapele dulu dla Kelisotapo Godta kasilamale dulu edla mo-tuwapo, Godta A:iblaham watle yu itiyapo himilita ma po-Yu so dla pulupo depame. Epame dita mikadepe dle koko tle Godta ikadepe atlale Hela:dle Sokoye dita hamelepo depame.

Aiyalma kokotapo Godta yu itiyapo himiliye pomeyelope dena

¹⁵ Mikadepe dle so namkadulo, na: isikimi nasama koko mate yu ipo atlowama. Alila hale dla opa dapiyamtetapo yia:ta madipata

malamale hatlope depame koko hale dla yu itiyapo himilipiye, koko eta ikadepe hallepe. Epele dulu dla oplami haleta amko koko mate yu itiyapo himili iye pokoko depame ma pomeyelope dlowa. ¹⁶ Epapedeme God mape A:iblaham mate epame A:iblaham ya: mama hale mate yu itiyapo himiwapo. God yu buka hema A:iblaham ya: mamadulo hapuloma dla po-atlasema. Amasiyama oplami hatlo Keliso kokoye atlemama apopo. ¹⁷ Na:ta atla ya: dulu kokoye ipapena. Godta A:iblaham mate yu itiyapo himpame yu edla dolumhalloweye kokalepo me-himiwapo. Epame 430 sokomoko mogudlati alotle Mosesta aiyalma hatitimale kokotapo edla puwapo. Epedeme alotle puale aiyalma koko itapo Godta ka:yapa A:iblaham mate yu itiyapo himili iye pomeyelope dena. ¹⁸ Epedeme wua:natiya. Godta ka:ka:dle kokoye aiyalma koko tle di watle hapimhalematiye, eta Godta ka:yapa A:iblaham mate yu itiyapo himili kokoye koko pa:le hallemla. Amasiyama koko eye pe-epapena. Adipalati, Godta meyelo ka:yapa A:iblaham mate yu itiyapo himili e dolumama ka:dle kokoye A:iblaham watle hamiwapo.

Aiyalma kokoye adipapolowe dla hamiwa?

¹⁹ Epapedeme aiyalma kokoye adipapolowe dla hamiwa? Godta yu itiyapo himili alotle aiyalma kokoye hamiwapo, opatapo yiskamu ya: bobtalimale kokoye malanatilipo depame. Epame Godtapo aiyalma koko iye opata A:iblaham ya: mama Kelisota puluwe dla omha:ha:mama dolumha:ha:lowe dla hamiwapo. Adipalati,

Godtapo yu itiyapo himili iye Keliso koko dla atluwapo. Aiyalma koko iye God ya: banakaka sotapo opa ka: epo God ka: duka dla hallalo oplami Moses watle hamiwapo. ²⁰ Epapele dulu dla alumale dapiyamte hallepiye, ka:dena, duka dla hallalo oplami hamoloweye. Amasiyama alumaleye isikimi hatlo hallepiye, duka dla hallalo oplami pohallowa. Epedeme Godtapo A:iblaham mate yu itiyapo himiwaye ya: A:iblaham ka: epo ya: ka: depo duka dla hallalo oplami pohamana. Amasiyama God meyelo A:iblaham mate yukamama yu itiyamale iye himiwapo.

²¹ Epedeme aiyalma kokotapo Godta yu itiyapo himili koko mate opahale demhalema:? Hao, pe-epapesemde. Amasiyama aiyalma kokotapo di watle ikadepe pasakalo hallowe hamimatiye, eta dita aiyalma koko dolumha:ha:lati Godta dia:ye ya: mila:pi tle ullu pa:talo so dlemla. Amasiyama pe-epapena. ²² Adipalati, God yu bukata epo atlapo, “Ta:lamo pato hema opaye batalimale itiyamaletapo mo-dokopala depo halapo,” depo. Epedeme Godta yu itiyapo himili ka:dle koko e haloweye hatlo Yesu Keliso dla mikadepe dle tle halepe.

²³ Amasiyama mikadepe dle kokoye ala dia: dla populalo hallati aiyalma kokotapo dia:ye upiyele dulu dla elemhaluwapo. ²⁴ Epame aiyalma koko itapo dia:ye Kelisota puluwe dla omtamama el-emptauwapo. Epapele tle Kelisota puale oloma dla dia:ye ma mikadepe dle koko tle Godtapo ya: mila:pi tle mo-ullu pa:talo so dlepe duwapo.

²⁵ Watapo mikadepe dle kokota dia: dla puame ellati ma aiyalma kokota dia:ye po-omhalasema.

²⁶ Wua:ta hapulomaye Yesu Keliso dla mikadepe dle koko tle wua:ye God ya: akimlala depo ha:ha:po. ²⁷ Adipalati, opa anawolotapo Keliso mate hatlope depame yú tutula:uwa, yia: Kelisoye tluka some ma-didiyeuwapo. ²⁸ Epedeme Keliso dulu dla hukulli hawa ikadepe. Epapedeme Yu so mate po-Yu so mate ma hatlope, epame wotiyalle dulu dla asiyama pa:le oko halalo so mate epo yia: omha:ha:lalo so mate ma hatlope. Epame opa mate wola: mate ma hatlope. Adipalati, wua:ta hapulomaye Keliso dulu dla ma hatlope depo ha:ha:po. ²⁹ Epele dulu dla wua: Keliso dulu dla ha:ha:lepiye, wua:ye ikadepe A:iblaham ya: mamadulo depame ya: elo dla ha:ha:lepe. Epedeme Godta A:iblaham watle yu itiyapo himiliye wuolepo.

4

¹⁻² Nasama yu hale ipo. Oplamitapo yami ala yimka:mala hallati polope. Epalati ma yamitapo ya: a alisisi hapulomaye halomelepe. Amasiyama ya:ta ya: a alisisi halomoloweye ya: ala yimka:mala hallati ma aseka oplami haletapo ya: mate ya: a alisisi mate omhallepe. Epalati ya:tapo aseka ya: omhallalo yu dla salladepo sela:lepe. Epame alotle ya: ata atlale alilata umulati ma ya:tapo ya: a elo dla halemama ya: alisisi hapuloma omhallepe.

³ Epapedeme di mape dita ka:yapa ka:dle yu dla ala pomikadepe dlalo ha:ha:lali ta:lamo kokotapo dia:ye epo omhaluwapo. ⁴ Epame Godta

alila himilita mo-umulati ya:tapo Yamiye tulune duwapo. Epalati Yamitapo puame ta:lamo a:ya tle hampame Yu so aiyalma dulu dla haluwapo. ⁵ Ya:tapo asiyama mate dia:ye aiyalma dulu dla ha:ha:latai alikili dla elepo woyamuwapo, ditapo God ya: akimlala depo ha:ha:lepo depame. ⁶ Godtapo wua:ye ya: akimlala depo hala koko botomastamama Yami Sokoye di dupa dulu dla hamiwapo. Epedeme Soko eta epo sisilamhalapo, *Aba,** A. ⁷ Epapele koko tle wua:ye ma aiyalma koko upiyele dulu dla asiyama pa:le oko halalo so some pohaha:sema. Amasiyama wua:ye wata God ya: akimlala ikadepe depo ha:ha:po. Wua:ta ikadepe God ya: akimlala depo ha:ha: koko tle Godta omhala mo kokoye wuolepo.

Polota Galasiya mikadepe dle so sikemte mala-halale

⁸ Epedeme wua:ye ka:yapa ikadepe God koko yeitapo ha:ha:mama biskapa god opi dla salladepo siyamuwapo. ⁹ Amasiyama wua: watapo ikadepe Godye mo-malapo ha:ha:po. Amasiyama ipo atlowe tlo ka:pi, Godta wua:ye mo-malapo halapo. Epapele tlope wua: ma adipalati God tle kokotipame biskapa god dla salladepo siyamolowedeme ilamtamalema:? Adipalati, koko eta koko ka:dle hale wua: dla pohampuluwa. Wua: adipalati matle upiyele koko eta wua: dokopala depo hallowe solotama:? ¹⁰ Wua: ma Yu so yia: koko dolumama alila hale dla koko hale haloweye sepo himi, epo mama hale dulu dla koko hale haloweye sepo himi, epame sokomoko hale dulu dla koko hale

---

* **4:6:** Aba de ya: dulu kokoye Yu so yu mate a demama apopo.

halowe ye sepo himi demha:ha:po. ¹¹ Epapele tlope na: koko i natipame sikemte wota:ma. Adipalati, na:ta wua: yilo oko pato hauwaye isikimi koko pa:le ellala depame.

¹² Amasiyama mikadepe dle so namkadulo, na: sikemte solotama, wua:tapo na: koko natipo dolumha:ha:lepo depame. Adipalati, na:tapo ka:yapa wua: mate tame haluwa dulu dla na:ye wua: some haluwapo. Na:ta ka:yapa ka:dle yu wua: watle hampuwa oloma edla wua:ta na:ye allimama batalimale koko hale pohana.

¹³ Epapedeme wua: mo-wua:malamana, na:ta esiyelati puame wua: mo dla halemama ka:dle yuye ka:yapa wua: watle atlamuwapo. ¹⁴ Epame na:ta esiyele mate puame halemama wua: dla upiyele koko hamilati wua:tapo na:ye allimama po-ayalemana. Amasiyama wua:tapo na:ye God ya: banakaka oplami tepo depame na:ye woloma omha:ha:uwapo. Epame wua:ta malamaleta na:ye Yesu Keliso meyelo malatepo depame woloma natiwapo. ¹⁵ Na:ta ka:yapa wua: mate haluwa dla siyele kokota wua: mate haluwapo.

Epame wua: sikemte solotamduwapo, na: woloma gademha:ha:lowedeme. Epammama oloma edla wua:ta wua: inomaye hoholalipo na: dla hapila:po haluwapo. Epapele tlope ame adipalati oloma edla siyele koko eluwata alikili dla haoduwa?

¹⁶ Ikadepe koko na:ta wua: watle atlama ita wua:ye na: mate opahale dema:?

¹⁷ Amasiyama biskapa koko imalalo sotapo wua:ye na: tle eleme alikili dla elemtulluwedeme sikemte itiyamapo. Epele tlope yia: woloma wua: yilo po-aposema. Amasiyama yia: solotama,

wua:tapo na: melepame ma yia: dolumelepo depame. ¹⁸ Opa opitapo wua: yilo sikemte itiyamelepiye, yia: ka:dena, isikimi ka:dle koko dla yia:ta wua: yilo epo itiyamoloweye. Epapele dulu dla na:ta ka:yapa wua: mate haluwa oloma edla wua:ta ka:dle koko halomolowe dla itiyamale himme ha:ha:uwaye, epammama ma na:ta wua: mate pohallalo wekele oloma edla mepo itiyamale himme ha:ha:iya. ¹⁹ Mikadepe dle so namkadulo, na:ta wua:ye mamisika: Keliso some ha:ha:lepo depame wua: gadlowe yilo a:yata owayemala hammama wotiyalle hamdiye, epo amma. ²⁰ Amasiyama na: solotama, wata oloma hema na:ye wua: mo edla halematiye, eta na:ta wua:ye woloma gadlowe api natilimla. Amasiyama watapo na: dla wua:ye woloma gadlowe api ponatisema.

Sela mate ya: oko a:ya Hagai mate yia: koko

²¹ Epedeme wua: dulu dla opa opita aiyalma koko dolumolowe tlo solotamha:ha:po. Amasiyama wua: aiyalma ya: dulu kokoye wua:malamata:? ²² God yu bukata epo atlapo, A:iblahamta akimlala dapiyamte hatitimaiyo. Maseyemala haleye A:iblaham ya:llu Sela ya: oko a:ya Hagaita himiyo. Epalati maseyemala haleye A:iblaham ya:llu ikadepe Selata himiyo. ²³ A:iblaham yami hale Sela ya: oko a:yata himiliye wola:ta yimlala hohomde api etle hamaiyo. Amasiyama A:iblaham ya:llu ikadepe Selata hamale maseyemalaye Godta yu itiyapo himili mate ala:mama hamaiyo.

²⁴ Wola: dapiyamte iwolo kokotapo di watle wayu imapo. Wola: dapiyamte itapo Godta yu hatitimale dapiyamte imapo. Hagaitapo Godta Sainai tamali di tle Moses watle aiyalma hapili kokoye imapo. Epedeme opa anawolotapo aiyalma koko dulu hema ha:ha:ma:, yia:ye upiyele dulu dla asiyama pa:le oko halomalalo so some ha:ha:po. ²⁵ Epapedeme a:ya Hagai itapo Alabiya mo dulu dla Sainai tamali koko mate Yelusalem koko mate imapo. Adipalati, Yelusalem mo pato i mate epo ya: opa mate aiyalma koko dulu dla upiyele mate ha:ha:po. ²⁶ Amasiyama Sela, A:iblaham ya:llu ikadepetapo Pepele dimo dla aiyalma pa:le Yelusalem ela kokoye imapo. Epedeme Pepele di edla ela Yelusalemnye mikadepe dle so di waipo. ²⁷ Epedeme God yu bukata epo atlapo,

“Hamkapi pollalo a:ya, wa: siyene.

Wa: yemala hammama wotiyalle halowe kokoye yeliyena.

Wa: yimlala hatitimolowe yeliyele tlope

wa: yu teta:le mate siyele di dla ta:demsela:ne.

Adipalati, ya:wolali pa:le a:ya yimlalatapo pasatamama ya:wolali walle a:ya yimlalaye tla:mtlepe.”

²⁸ Epapedeme mikadepe dle so namkadulo, Sela yami Aisektapo Godta yu itiyapo himili koko tle God yami depo haluwaye, wua: ma yu itiyapo himili hatlo etle God ya: akimlala depo ha:ha:po. ²⁹ Epapele dulu dla ta:lamo koko tle himili Hagai yamitapo God ya: Soko tle himili Sela yami dla upiyele koko mate wotiyalle koko mate hapim-duwapo. Epapedeme koko hatlo epapeletapo

wata oloma hema me-elapo. Aiyalma koko dulu dla ha:ha:lalo sotapo God ya: Soko yimlala di watle upiyele koko mate wotiyalle koko mate halop-imha:ha:po. ³⁰ Amasiyama God yu bukata di watle apa koko ima:? “Sela ya: oko a:ya mate yami mate alikili dla posaliya. Adipalati, maseyemala eta poka:dena, ya: a elo dla halloweye. Amasiyama ka:dlepo, ya:llu ikadepe yamitapo ya: a elo dla halemama alisisi hapuloma omhalloweye.” ³¹ Epapedeme mikadepe dle so namkadulo, dia:ye po-Sela ya: oko a:ya Hagai ya: akimlala. Amasiyama dia:ye A:iblaham ya:llu ikadepe Sela ya: akimlalapo.

5

Upiyele koko dulu tle woyapame ma ilame tamalemiya

¹ Di watapo aiyalma koko upiyele dulu dla poha:ha:sema. Adipalati, Kelisotapo dia:ye dulu etle alikili dla me-eleme woyamuwapo. Epapedeme kokalepo ha:ha:mama ma i-ilapo aiyalma koko upiyele dulu dla tamalemiya.

² Namkadulo, na:tapo wua:ye atlema, wua: aiyalma koko dolumama kapala kotimha:ha:lepiye, Kelisota wua: dulu dla halaye koko pa:le dlepe. ³ Epapedeme na: matle wua: dla ipo atlema, oplami antapo aiyalma koko dolumama kapala kestlepiye, ya: ka:dena, aiyalma koko hapuloma woloma dolumhallepe. ⁴ Epedeme wua: aiyalma koko dolumale tle Godta wua:ye ullu pa:talo so dlepo dlepiye, wua:ta Keliso dulu dla ha:ha:le tle ma-alikili dla woyamaleta apelepe. Epapele dulu dla

wua: ma Godta bokotiyapo malamale dulu dla poha:ha:lowa. ⁵ Amasiyama Hela:dle Sokota itiyamaleta dia: dulu dla hallati ditapo Godta yu itiyapo himili eye mikadepe dle tle halowedeme dalemha:ha:mama omha:ha:po. Adipalati, Godtapo dita mikadepe dleye natipame dia:ye ullu pa:talo so duwapo. ⁶ Epele dulu dla kapala kotimolowe koko mate epo kapala pokotimalalo wekelowe koko mateta Keliso dulu dla koko pato pahalasema. Amasiyama mikadepe dle tle yimkadulo bokotiyapo malamolowe koko tlo pato halapo.

⁷ Wua: mikadepe dle kokoye ka:pi kotiyapame tamaluwapo. Epele tlope ma antapo wua:ye ikadepe api tle tamallati api himomelepame ma alikili dla elemtuluwa? ⁸ Wua: api himomelepame wua: alikili dla elemtuluwaye God tle puame popapena. ⁹ Epedeme daya haka:le yimka:mala daya amko mate dukumalati daya patoye haka:leta hamdepo. ¹⁰ Amasiyama na: Lod dla mikadepe dema, wua:tapo biskapa elemala natili koko imale dla potullalo ma na:ta imale dla mikadepe dlepo depame. Oplami antapo wua:ye biskapa elemala natili koko mate yiyilamale hapimhallepiye, ya:ye ya: batalimale asiyama halepe.

¹¹ Mikadepe dle so namkadulo, opa opitapo na:ye kapala kestlowe koko imsula:ma demyapo. Epele dulu dla koko iye ikadepeta ammatiyeye, Yu sota na: dla wotiyalle koko pohamilalo wekelemla. Ame adipalati Yu sotapo na: dla ala wotiyalle me-hapimha:ha:ma:? Yia:ta na: dla epo wotiyalle hapimha:ha: koko tle na: natipo, na:ye ala Kelisota powale kokoye

imsela:po. ¹² Epedeme opa anawolotapo wua:ye yiyilamale koko hapimha:ha:ma:, ka:dena, yia:tapo yiskamu yia: kapala kotimama yia: moko mate hoholatimoloweye.

¹³ Mikadepe dle so namkadulo, Godta wua:ye aiyalma koko upiyele dulu dla ha:ha:lati wua:ye alikili dla eleme woyamolowedeme sisilamuwapo. Amasiyama upiyele koko etle alikili dla woyapo ha:ha:mama wuskamu wua: motota solotamale koko tlo ala:mha:ha:miya. Amasiyama yimkadulo bokotiyapo malamale mate asiyama malama asiyama malama demha:ha:iya. ¹⁴ Adipalati, aiyalma koko hapulomaye molo atlale yu hatlo dulu hema hutiyepo. Eye,

“Wa:ta wa:skamu sikemte bokotiyapo malamdiye, epammama wa: amkale ma sikemte bokotiyapo malamhalane.”

¹⁵ Amasiyama wua: wua: amkadulo dla elle mate yu topulolle mate dulu dla ha:ha:lepiye, wua: wolomape. Adipalati, wua: dulu dla epapele kokota ellepiye, eta wua:ta mikadepe dle kokoye batalipo hamastlala.

Sokota solotamale tle siyamaiya

¹⁶ Epapedeme na:ta wua: watle atlema, Sokota solotamale tle siyamaiya, wua:tapo mota solotamale koko dla potullalo wekelepo depame. ¹⁷ Adipalati, mota solotamale kokotapo Sokota solotamale kokoye po-ala:mhalasema. Epame asiyama Sokota solotamale koko mape mota solotamale koko mate po-ala:mhalasema. Epapedeme solotamale koko dapiyamte

iwolotapo yiskamu yia: dulu dla opahale demha:ha:po. Epapele koko tle wua:ta halowa depo momalamde kokoye pahalomasemde. ¹⁸ Amasiyama Sokota wua: omhallepiye, wua:ye aiyalma koko upiyele dulu dla ma poha:ha:lowa.

¹⁹ Epedeme mota solotamale kokoye haliyamale dla hutiyepo. Eye ipapele kokopo. Opa mate wola: mate uhalomolowe koko, epo ullu walle koko, epame opa mate wola: mate uhalomolowe dla sikemte ta:le koko, ²⁰ epo dota mimita:ple god dla sisiyelowe koko, epame ya:mkadulo mimita:plowe koko, epo yimkadulo mate posadepo hallowe koko, epame yimkadulo mate yu topulollowe koko, epo sikemte siyaladlowe koko, epo ya:skamu ya: tlo sikemte malamama yimkaduloye pomalamalalo wekelowe koko, epame opa duka hukulupo ha:ha:lowe koko, ²¹ epo ya:mkale sikemte ellewe koko, epame daya dele pato himpame kawata yú dlopo yiyilalimsiyamama batalimale koko halomolowe koko, epame batalimale koko opi epapele. Epapedeme ipapele koko dla na:ta ka:yapa wua: watle ma-atlamuwapo. Epapeleye ma wata wua: watle atlema. Opa anawolotapo ipapele koko dulu dla ha:ha:lepiye, yia: God ya: mo koko dla po-u-ulapo tuluwa.

²² Amasiyama Hela:dle Soko ya: dlomokoye ipo, ya:mkale bokotiyapo malamolowe koko, epo siyele koko, epame sadepo hallowe koko, epo yimkadulo mate ka:depo hallowe koko, epame namkale dle koko, epo ka:dle koko, epame ikadepe koko tlo halowe malamale, ²³ epo ya:skamu isili dla hamtulluwe koko, epame ya:skamu ya: moto

hamolowe koko. Epapedeme ipapele koko dolu-
molowe dla aiyalma hale pe-elasema. ²⁴ Epedeme
Keliso dulu dla ha:ha:lalo sotapo mota solotamale
batalimale koko hapulomaye dali yekelehmihili
di dla mo-gogoduwapo. ²⁵ Epame ditapo pasakalo
amkoye Hela:dle Soko tle ma-hamha:ha:po. Epap-
pedeme ka:dena, Hela:dle Sokota di dokopala
depo halloweye. ²⁶ Epammama poka:dena, ditapo
diskamu di dla halopo hetamama yimkadulota
siyalasiyaladlepo depame potepelema:ha:lowa.
Epame yimkadulo elle mate poha:ha:lowa.

6

Yimkaduloye gagademha:ha:iya

¹ Mikadepe dle so namkadulo, wua: dulu dla
haleta batalimale koko dla tullupiye, ka:dena,
mikadepe dle dulu dla kokalepo ha:ha:lalo so
wua:tapo ya:ye sadle mate gadepame ma ilame
hamame pulupe. Amasiyama epapele dulu
dla wua: ma wolomape. Adipalati, wua: ma
batalimale koko hatlo mepapele dla tullala.
² Epedeme wua: dulu dla wuskamu asiyama
gade asiyama gade demha:ha:iya. Wua:ta
epamha:ha:lepiye, Kelisota solotamale kokoye
dolumha:ha:mama apelepe. ³ Epapedeme
oplami antapo ya:skamu ya:ye ka:dena depo
atlepame matle ya:ta atla koko e mate po-
ala:lalo wekelepiye, ya:ye isikimi ya:skamu
mala-atlemhalapo. ⁴ Epedeme wua: dulu dla
opa hapulomatapo woloma yiskamu yia: kokoye
tlamolowe ka:pipo. Epame yia:ta natili dulu
dla yia:ta koko halomha:ha:ye ka:pi dlepiye, eta

yia:ye sisiyelowe ka:pi. Amasiyama poka:dena, oplamitapo ya: koko mate yimkadulo koko mate ala:loweye. ⁵ Epapele dulu dla ka:dena, opa hapulomatapo yia: pasakaloye miyelo woloma omha:ha:loweye.

⁶ Epedeme ka:dena, wua: dla alisisi ka:dle hutiye e mate wua: dla God yu imha:ha: so opaye asiyama gadloweye.

⁷ Wua: wuskamu elemala natimha:ha:mama God ma elemala natilowa demha:ha:miya. Adipalati, Godye oplami haleta elemala natiloweye po-ala:na. Epedeme oplamitapo apa alisisi ale emelepiye, ya: alisisi eye polahame delepe. ⁸ Epedeme e ma epapena. Oplamitapo mota solotamale kokoye emelepiye, ya: asiyama polowe kokoye polahalepe. Amasiyama oplami antapo Sokota solotamale kokoye emelepiye, ya: asiyama pasakalo hallowe kokoye polahalepe. ⁹ Epapedeme ka:ka:dle koko halomha:ha:mama susukallati oko duka dla gudemiya. Adipalati, dita emale alisisi hauwallowe alilaye me-pulupe. ¹⁰ Epedeme dia: dla alila ka:dle natilipiye, ka:dena, ditapo mikadepe dle so dla woloma ka:ka:dle koko halomsiyamolowepo. Epame opa hapuloma dla mape ka:ka:dle koko halomolowepo.

Kapala kotimoloweye pokoko, amasiyama oplamita amko dlowe kokota koko pato halapo

¹¹ Epedeme wua: na:ta na: do mate yu ilimale dulu dla hi patoto hatitimaleye me-natipo.

¹² Opa opitapo isikimi koko hatlo tle wua:ye kapala kotimelepo depame solotamapo. Epammama yia: solotamapo, opa opitapo

yia:ye ka:ka:dle so dlepo depame. Adipalati, yia: posolotamasema, yia:ta hatlo Keliso koko tlo atlamsiyamalati opata yia:ye wotiyalle hamilowe. ¹³ Epele dulu dla kapala kotimale so ewolota Moses ya: aiyalma kokoye woloma podolumha:ha:sema. Asiyama yia:tapo isikimi wua:ye kapala kotimale koko tle yiskamu yia:ye di dla halopo hetlowedeme apopo.

¹⁴ Amasiyama na: wua: dla na: kokoye atlowepo. Na: koko opi tle naskamu di dla pohamhetlowa. Amasiyama Yesu Keliso dali yekelemhimili tlo na:tapo di dla hamhetlowepo. Adipalati, ya:ta dali yekelemhimili di dla pouwa koko tle ta:lamo kokotapo na: dla mo-pouwapo. Epalati asiyama na: mape ta:lamo koko dla mo-pouwapo. ¹⁵ Epedeme oplamitapo kapala kestepo hallowe koko mate epo kapala pokestlalo hallowe koko mateta koko pato pahalasema. Amasiyama oplamitapo ma amko depo hallowe kokotapo koko pato halapo. ¹⁶ Epapedeme opa anawolotapo koko i dolumha:ha:lepiye, yia: mate epo God ya: opa hapuloma mate dla sadle koko mate epo bokotiyapo malamale koko mateta yia: dulu dla hutiyelepe.

¹⁷ Epedeme na: dla ase upiyele hapimha:ha:miya. Adipalati, na: moto dla ulu hutiyetapo na:ta Yesu Keliso ya: oko oplami depo hala kokoye nati-ipo.

¹⁸ Mikadepe dle so namkadulo, Lod Yesu Kelisota bokotiyapo malamaletapo wua: mate hallepe. Eye ikadepepo.

Ka:dle Yu
Genesis, Exodus, Jonah, and the New Testament in the
Kamula language of Papua New Guinea
Buk Stat, Kisim Bek, Jona, na Nupela Testamen long
tokples Kamula long Niugini

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Kamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

74ad7974-9dcd-5470-9c22-0eda5fbabe15